

El temor de la falsificació

- El que diu Artur Mas és que està disposat a ser president encara que els electors no li donin la majoria

FERRAN GALLEGO, Professor d'Història Contemporània de la UAB

A mitjans dels anys 20, un polític conservador ferm, que va saber mantenir l'oposició al feixisme fins a la seva mort prematura, **Gustav Stresemann**, va indicar que era liberal i que, per tant, no podia ser demòcrata. Certament, els temps són uns altres i aquestes dues paraules sembla que tinguin el mateix sentit, per més que tots sapiguem que es tracta d'una impostura. Cap d'aquestes actituds es redueix a un procediment electoral: les diferències entre elles es refereixen a les relacions de poder que es tramen en una societat, a l'abast dels drets dels ciutadans i als àmbits d'intervenció per garantir-los. Una campanya, però, és una fase d'alta tensió política en què apareixen signes delators, indicant que no tots entenem el mateix, ni tan sols en un dels espais de realització de la democràcia, que és el de l'elecció dels representants.

Com sempre s'ha fet, la reticència davant una democràcia parlamentària apareix vestida de la seva superació. Quan **Charles de Gaulle** va crear els mecanismes autoritaris de la Cinquena República, fa gairebé 50 anys, ho va fer assenyalant que desitjava que el poble tingués una relació directa en les decisions que es prenen a l'Elisi, sense que la *partitocràcia* en pogués desvirtuar la voluntat. Un president amb poders extraordinaris en la cultura política europea determinava on era l'exili dels partits i el regne del poder executiu. Naturalment, es feia en nom del poble i en contra de les presumptes elits indiferents a la seva sort. Però l'ús del nom del poble en va té, en la religió laica de la nostra cultura ciutadana, la seva pecaminosa denominació, que és el populisme. I en temps de desconfiança en les institucions representatives, amb nivells d'abstenció que amenacen de narcotitzar encara més la relació entre institucions i ciutadans, ens podem trobar davant una reprobable conducta que no porta l'interès suprem del país penjant dels llavis, sinó les ambicions estrictes d'una força política i el seu candidat.

EN EL DEBAT televisat per TV-3, **Artur Mas** ens va oferir un model per

armar aquest principi en el moment que va considerar culminant de la nit, quan va creure que podria arraconar tots els adversaris oferint la imatge d'un líder enfrontat a minoritaris i mesquins dirigents polítics. En la perfecta soledat d'un perdedor de fons, llançava als espectadors la proposta ultrademocràtica que es respectés la victòria de qui obtingués més escons. Curiosament, el repte es llançava des d'una situació de força, quan procedeix del més gran dels problemes que es poden tenir en un sistema de representació com el nostre: no disposar de política d'aliances. A vegades, perquè es fa el sord el partit al qual es dirigeixen les magarrufes, cas d'Esquerra Republicana; altres, perquè el PP només proporciona una estranya parella amb èxit de taquilla, però fracàs a peu d'urna.

Artur Mas no es va limitar a fer aquest joc de mans que intentava esquivar la pitjor confessió que pot fer un candidat: saber --i donar a entendre que el poble sap-- que no disposarà de majoria parlamentària. Va voler revestir aquesta afirmació solemne d'una majestuosa defensa de l'autèntica representació dels votants, davant de la seva vulneració en la consciència descomposta dels que van formar el tripartit el 2003. A més de l'objecció històrica, que es pot referir a qui ha utilitzat arguments similars a l'Europa de la postguerra, podem considerar una objecció que ni tan sols surt de l'afany democràtic mostrat per **Artur Mas** davant dels seus comensals. El que proposava, sense que ni tan sols li tremolés el somriure, és que pogués governar una minoria, com si les eleccions fossin una carrera en què es corona qui arriba primer.

Perquè l'afirmació de **Mas** ha posat sobre la taula una cosa que hauria de començar a considerar-se central més enllà de la campanya mateixa, que és la qualitat de la nostra democràcia. Un candidat ha exposat la seva contrarietat pel sistema electoral que la seva pròpia formació política no va voler modificar en 23 anys de govern. Un candidat està disposat a ser president encara que la majoria dels catalans no hagi votat per ell ni per les forces disposades a aliar-s'hi. Un candidat sembla deslegitimar els que van considerar en el seu moment, i consideren també ara, que la democràcia parlamentària, la democràcia de partits polítics, implica la suma de cultures polítiques diferents

en la confiança a un mateix candidat, que no ha de tenir cap altra cosa que el suport de la majoria de la ciutadania, perquè compta amb el recolzament de la majoria dels diputats que els representen. Un candidat vol que aquest país s'adapti a les seves deficiències, exigint-li adoptar un sistema plebiscitari, com si això deixés en una martingala de grups de pressió els seus adversaris i li concedís a ell un excedent de virtut.

N'HAN TINGUT prou perdent les tres posicions consecutives de què va gaudir **Pujol**: el pacte de la primera legislatura, les majories absolutes, o el legítim desvergonyiment amb què es deixaven caure als braços del Partit Popular. N'han tingut prou amb tres anys de nevera institucional. N'han tingut prou amb un temps de naufragi per convertir el seu candidat a president en un Robinson Crusoe que, perplex i recelós, descobreix els catalans que no el voten i els anomena Divendres.

Article publicat a EL PERIÓDICO DE CATALUNYA el 28.10.06